

סילבוס - תוכנית הוראה לקורס שרים ומשרדים בין פוליטיקה למדיניות חלק ב'

דר' אילנה שפייזמן | מדעי המדינה

Ministers and ministries: Politics and policy | מס הקורס

שיעור	סוג הקורס:
1_ ש"ש	היקף נ"ז:
תשפ"ה	שנת לימודים:
ב	סמסטר:
יום א' 10-12	יום ושעה
יום ג' 11-12	שעת קבלה:
llana.shpaizman@biu.ac.il	מייל מרצה:
_____	קישור לאתר למדה:

תיאור הקורס ומטרות למידה

תקציר הקורס

הקורס עוסק בעבודת הרשות המבצעת במשטר פרלמנטרי. החלק השני של הקורס יעסוק בתפקוד השרים ומשרדי הממשלה. בחלק זה נדבר על השרים וסדר יומם, על היחסים בין הדרג הפוליטי לדרג המקצועי ועל הפוליטיקה של משרדי הממשלה.

מטרות/תוצרי הלמידה

ידע

1. הסטודנטים יכירו איך עובדת הרשות המבצעת במשטר פרלמנטרי

מיומנויות

הסטודנטים ידעו לנתח את עבודת הממשלה

הסטודנטים ידעו לנטר את עבודת הממשלה

ערכים (במידה ורלוונטי)

הסטודנטים יפתחו מעורבות אזרחית פעילה בכל הקשור לניטור עבודת הממשלה

למידה פעילה - תכנון מהלך השיעורים:

בכל שיעור סטודנט אחד יציג את סדר היום של ישיבת הממשלה השבועית לפני הכיתה. לאחר השיעור במהלך היום הסטודנט יעדכן אלו נושאים ירדו מסדר היום ואלו נושאים נוספו לסדר היום. בנוסף, במהלך הקורס יעשה שימוש נרחב בחומר אקטואלי. בסוף השנה יערך סיור לימודי בכנסת או באחד ממשרדי הממשלה.

1. עבודת הממשלה - כללי

בשיעור זה נדבר על עבודת הממשלה כגוף - קבינט. נדון על סוגי הקבינטים השונים, סוגי החלטות הממשלה ומשמעויותיהן והשינויים שחלו לאורך זמן

Vercesi, Michelangelo. 2012. "Cabinets and Decision-Making Processes: Re-Assessing the Literature." *Journal of Comparative Politics* 5: 4–27.

2. עבודת הממשלה: חקיקה ממשלתית וועדת שרים לחקיקה

בשיעור זה נדבר על חקיקה ממשלתית ותפקידה של וועדת שרים לענייני חקיקה

Cavari, Amnon, Maoz Rosenthal, and Ilana Shpaizman (2023). "Reevaluating the policy success of private members bills." *Research & Politics* 10.2 (2023): 20531680231181750.

3. תהליך התקצוב: בשיעור זה נדבר על האופן בו נקבע התקציב למשרדי הממשלה השונים ונבחן את היתרונות והחסרונות של השיטה הנוכחית

בן בסט אבי ודהן מומי (2006). מאזן הכוחות בתהליך התקצוב. ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה. עמ' 71-86, 17-57

www.idi.org.il/books/5511

4. **קריאת תקציב**: בשיעור זה נכיר את תקציב משרדי הממשלה הלכה למעשה ונלמד איך לקרא תקציב איך להבין לאן הולך הכסף ומהם יעדי המדיניות של המשרד לשנה הקרובה

עבודת השר

5. **תפקידי השר וסדר היום של השר**: בשיעור זה נדבר על התפקידים השונים ולעיתים הסותרים של השרים כמנהלים, פוליטיקאים וחברי מפלגה. נדון על מהם הדברים שהשר צריך לעשות בכל תפקיד וכיצד משלבים בין התפקידים השונים. לאחר מכן נדבר על סדר היום של השרים הלכה למעשה וכמה זמן עומד לרשות השר בתפקידו השונים.

Marsh, David, David Richards, and Martin J. Smith. 2000. "Re-Assessing the Role of Departmental Cabinet Ministers." *Public Administration* 78(2): 305–326.

Pedersen, Lene Holm, Ulf Hjelmar, and Yosef Bhatti. 2018. "What Does the Minister Do? On the Working Conditions of Political Leaders." *Public Administration* 96(2): 259–275.

Rhodes, Roderick AW. 2005. "Everyday Life in a Ministry: Public Administration as Anthropology." *The American Review of Public Administration* 35(1): 3–25.

6. **השפעת השר על מדיניות**: בשיעור זה נבחן מהי מידת ההשפעה של שר על מדיניות ומה הופך שר למשפיע יותר/פחות על המדיניות עליה הוא מופקד. נדבר על גורמים כגון מוטיבציה, סדר יום, יכולת ידע ועוד.

Chabal, Pierre M. 2003. "Do Ministers Matter? The Individual Style of Ministers in Programmed Policy Change." *International Review of Administrative Sciences* 69(1): 29–49.

Shpaizman Ilana (2021) "Cabinet ministers and the use of agenda-setting power: Evidence from cabinet ministers in Israel" *Policy Studies Journal*, DOI: 10.1111/psj.12452

7. **אחריותות של שרים**: בשיעור זה נדבר על סוגים שונים של אחריותות של שרים

בלאנדר, דנה (2012) "על אחריותות": סוגי אחריותות בעקבות דו"ח המבקר על השריפה בכרמל. המכון הישראלי לדמוקרטיה. <https://www.idi.org.il/articles/10104>

Strøm, K. (2000). Delegation and accountability in parliamentary democracies. *European journal of political research*, 37(3), 261-290.

8. לשכת השר - יועצים

בשיעור זה נדבר על תפקיד היועצים של השר יועצים פוליטיים ויועצי מדיניות וההתפתחויות שחלו בשנים האחרונות בתפקיד זה

Hustedt, T., Kolltveit, K., & Salomonsen, H. H. (2017). Ministerial advisers in executive government: Out from the dark and into the limelight. *Public Administration*, 95(2), 299-311.

Staroňová, K., & Rybář, M. (2024). Comparing ministerial advisers across politicization settings: Still hiding in the shadows?. *Governance*, 37(1), 201-219.

השר והפקידות

9. **יחסים עם משרד האוצר 1**: בשיעור זה נדבר על מעמדו המיוחד של שר האוצר ועל חשיבות משרד האוצר בתהליך המדיניות.

Kim, John M., and Chung-Keun Park. 2006. "Top-down Budgeting as a Tool for Central Resource Management." *OECD Journal on Budgeting* 6(1): 87–125.

Moessinger, Marc-Daniel. 2014. "Do the Personal Characteristics of Finance Ministers Affect Changes in Public Debt?" *Public choice* 161(1–2): 183–207.

10. **יחסים עם האוצר 2**: בשיעור זה נדון לעומק בריכוזיות משרד האוצר וביחסיו עם המשרדים השונים

דהן, מומי (2012), סדרי עדיפויות בתקציב הממשלה. רבעון לכלכלה, 1-2, עמ' 21.

11. **השר והפקידים**: מי המנהל ומי הסוכן? בשיעור זה נבחן באלו תנאים השר יכול לשלוט בפקידות, אלו חסמים עומדים בפני השר והאם יש באמת שלטון פקידים

Hart, Paul't, and Anchrit Wille. 2006. "Ministers and Top Officials in the Dutch Core Executive: Living Together, Growing Apart?" *Public Administration* 84(1): 121–146.

12. **הפקידים בתור קובעי סדר היום של המשרד**: בשיעור זה נדבר על התנאים בהם פקידות קובעת את סדר היום של המשרד

Baekgaard, Martin, Peter B. Mortensen, and Henrik Bech Seeberg. "The Bureaucracy and the Policy Agenda." *Journal of Public Administration Research and Theory*. 28(2), 239-253.

13. **סיוור לימודי**: (תאריך יקבע במהלך סמסטר ב')

14. **סיכום**

משקל בציון הסופי	תיאור התוצר
20% מהציון הסופי	הצגת ישיבת הממשלה השבועית
80% מהציון הסופי	תרגיל סוף סמסטר ב'

דרישות הקורס

הצגת ישיבת הממשלה השבועית בכיתה ועדכון השינויים בסדר היום לאחר השיעור
הגשת תרגיל סמסטר ב'

דרישות קדם

אין